

ประกาศสภากายภาพบำบัด

เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาวิชาชีพกายภาพบำบัด

เพื่อบนุวัติตามความในข้อ ๑๐ แห่งข้อบังคับสภากายภาพบำบัด ว่าด้วยการรับรองปริญญาในวิชาชีพกายภาพบำบัดของสถาบันต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการสมัครเป็นสมาชิก พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งกำหนดให้หลักสูตรต้องมีเนื้อหาสาระครบถ้วนตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และต้องมีโครงสร้างและรายละเอียดอื่น ๆ ตามหลักเกณฑ์ที่สภากายภาพบำบัดประกาศกำหนด

สภากายภาพบำบัด จึงเห็นควรกำหนดเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาวิชาชีพกายภาพบำบัดของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ซึ่งเปิดดำเนินการจัดการเรียนการสอน เพื่อประโยชน์ในการสมัครเป็นสมาชิกของสภากายภาพบำบัด ตลอดจนให้สถาบันการศึกษาต่าง ๆ นำไปเป็นเกณฑ์มาตรฐานในการจัดหลักสูตรกายภาพบำบัดต่อไป สภากายภาพบำบัดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสภากายภาพบำบัด จึงออกประกาศ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศสภากายภาพบำบัด เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาวิชาชีพกายภาพบำบัด”

ข้อ ๒ ให้ใช้เกณฑ์นี้ สำหรับสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศซึ่งเป็นเจ้าของหลักสูตรระดับปริญญาวิชาชีพกายภาพบำบัด รวมถึงสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศซึ่งเป็นเจ้าของหลักสูตรกายภาพบำบัดที่ยื่นขอเปิดดำเนินการใหม่ด้วย

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“หลักสูตร” หมายถึง หลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาวิชาชีพกายภาพบำบัด ซึ่งสภากายภาพบำบัดให้ความเห็นชอบเพื่อการรับรองปริญญาวิชาชีพกายภาพบำบัด

“สถาบันการศึกษา” หมายถึง คณะ ภาควิชา หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ หรือภาควิชาของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศ ที่เป็นเจ้าของหลักสูตรกายภาพบำบัด ซึ่งผลิตบัณฑิตที่สภากายภาพบำบัดให้การรับรอง รวมถึงคณะ ภาควิชา หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ หรือภาควิชาของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศซึ่งเป็นเจ้าของหลักสูตรกายภาพบำบัดที่ยื่นขอเปิดดำเนินการใหม่ด้วย

“อาจารย์กายภาพบำบัดประจำหลักสูตร” หมายถึง บุคลากรในสถาบันการศึกษาที่มีหน้าที่หลักทางด้านการสอนและการวิจัย และปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลาตามภาระหน้าที่รับผิดชอบในหลักสูตรที่เปิดสอน (มิใช่เต็มเวลาตามเวลาทำการ) ทั้งนี้ อาจารย์ประจำกายภาพบำบัดประจำหลักสูตรในแต่ละหลักสูตรจะเป็นอาจารย์กายภาพบำบัดประจำหลักสูตรเกินกว่าหนึ่งหลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้ และต้องทำหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำกายภาพบำบัดประจำหลักสูตรตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรหนึ่งหลักสูตรใดในขณะหนึ่ง ๆ เท่านั้น

ข้อ ๔ หลักสูตรซึ่งสภากายภาพบำบัดจะให้ความเห็นชอบนั้น สถาบันการศึกษาจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามประกาศนี้

หลักสูตรต้องมีปรัชญาและวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่ชัดเจน โดยมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ แผนพัฒนาวิชาการ ด้านกายภาพบำบัดและวิชาชีพกายภาพบำบัด ภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา ตลอดจนแผนพัฒนาสถาบันการศึกษาทางด้านกายภาพบำบัด ทั้งนี้ หลักสูตรต้องมีจำนวนหน่วยกิตรวม เนื้อหาหรือสาระวิชาตามที่กำหนดในประกาศนี้

ข้อ ๕ หลักสูตรต้องมีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบหน่วยกิต โดยมีสัดส่วนจำนวนหน่วยกิตของแต่ละหมวดวิชา ดังต่อไปนี้

๕.๑ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป มีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่าสามสิบหน่วยกิต

๕.๒ หมวดวิชาเฉพาะ มีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่าแปดสิบสี่หน่วยกิต ทั้งนี้ สถาบันการศึกษาจะต้องจัดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานทางคลินิกกายภาพบำบัด หรือการฝึกปฏิบัติงานทางวิชาชีพกายภาพบำบัดในสถานการณ์จริงไม่น้อยกว่าหนึ่งพันชั่วโมง

๕.๓ หมวดวิชาเลือกเสรี มีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่าหกหน่วยกิต

ข้อ ๖ หลักสูตรต้องมีเนื้อหาหรือสาระวิชาครอบคลุมทุกหมวดวิชาและกลุ่มวิชา ในสัดส่วนที่เหมาะสม ดังนี้

๖.๑ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ประกอบด้วย กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษาศาสตร์ และกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์

๖.๒ หมวดวิชาเฉพาะ ประกอบด้วย

๖.๒.๑ กลุ่มวิชาความรู้พื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้แก่

๖.๒.๑.๑ กายวิภาคศาสตร์ (Anatomy)

๖.๒.๑.๒ ประสาทกายวิภาคศาสตร์ (Neuroanatomy)

๖.๒.๑.๓ สรีรวิทยา (Physiology)

๖.๒.๑.๔ ชีวกลศาสตร์ (Biomechanics)

๖.๒.๑.๕ การควบคุมและการเรียนรู้การเคลื่อนไหว (Motor Control and Learning)

๖.๒.๑.๖ สรีรวิทยาของการออกกำลังกาย (Exercise Physiology)

๖.๒.๑.๗ พยาธิวิทยา (Pathology)

๖.๒.๑.๘ จุลชีววิทยา (Microbiology)

๖.๒.๑.๙ ภูมิคุ้มกันวิทยา (Immunology)

๖.๒.๑.๑๐ จิตวิทยาหรือจิตเวชศาสตร์ (Psychology or Psychiatry)

๖.๒.๑.๑๑ เภสัชวิทยาพื้นฐาน (Basic Pharmacology)

๖.๒.๑.๑๒ รังสีวินิจฉัยพื้นฐาน (Basic Diagnostic Radiology)

๖.๒.๑.๑๓ การตรวจทางห้องปฏิบัติการ (Laboratory Tests)

๖.๒.๑.๑๕ การช่วยฟื้นคืนชีพ (Resuscitation)

๖.๒.๒ กลุ่มวิชาความรู้เฉพาะด้านวิชาชีพกายภาพบำบัด ได้แก่

๖.๒.๒.๑ การวิเคราะห์การเคลื่อนไหวของมนุษย์ (Human Movement Analysis)

๖.๒.๒.๒ กระบวนการคิดและตัดสินใจทางคลินิก (Clinical Reasoning Process)

- ๖.๒.๒.๓ การตรวจประเมินและวินิจฉัยทางกายภาพบำบัด
(Physical Therapy Evaluation and Diagnosis)
- ๖.๒.๒.๔ การวัดมุมการเคลื่อนไหวและการวัดกำลังกล้ามเนื้อ
(Range of Motion and Muscle Testing)
- ๖.๒.๒.๕ การรักษาด้วยการออกกำลังกาย (Therapeutic Exercise)
- ๖.๒.๒.๖ การขยับ ดัด ดึง ข้อต่อ
(Joint Mobilization and Manipulation)
- ๖.๒.๒.๗ การนวดเพื่อการรักษา (Therapeutic Massage)
- ๖.๒.๒.๘ การขยับเส้นประสาท (Nerve Mobilization)
- ๖.๒.๒.๙ การพันผ้ายืดและการพันเทป (Bandaging and Taping)
- ๖.๒.๒.๑๐ เทคนิคการเคลื่อนย้ายและการฝึกเดิน
(Transfer Techniques and Ambulation)
- ๖.๒.๒.๑๑ ธาราบำบัด (Hydrotherapy)
- ๖.๒.๒.๑๒ การรักษาด้วยความร้อนและเย็น
(Therapeutic Heat and Cold)
- ๖.๒.๒.๑๓ การรักษาด้วยกระแสไฟฟ้า (Electrotherapy)
- ๖.๒.๒.๑๔ การวินิจฉัยด้วยไฟฟ้า (Electrodiagnosis)
- ๖.๒.๒.๑๕ การรักษาด้วยเครื่องผลิตคลื่นเหนือเสียง
(Ultrasonic Therapy)
- ๖.๒.๒.๑๖ การรักษาด้วยเครื่องผลิตแสงเลเซอร์กำลังต่ำ
(Low Power Laser Therapy)
- ๖.๒.๒.๑๗ การรักษาด้วยเครื่องมือหรืออุปกรณ์อื่น ๆ ตามกฎหมาย
วิชาชีพกายภาพบำบัด
- ๖.๒.๒.๑๘ การใช้สัญญาณป้อนกลับทางชีวภาพ (Biofeedback)
- ๖.๒.๒.๑๙ กายอุปกรณ์เสริม กายอุปกรณ์เทียม และเครื่องช่วยการ
เคลื่อนไหว
(Prosthesis, Orthosis and Assistive Devices)
- ๖.๒.๒.๒๐ การป้องกันโรคหรือการบาดเจ็บ
(Prevention of Disease or Trauma)
- ๖.๒.๒.๒๑ การส่งเสริมสุขภาพร่างกายและจิตใจ (Health Promotion)
รวมถึงการดูแลสุขภาพและความงามด้วยวิธีการทาง
กายภาพบำบัดหรือเครื่องมือหรืออุปกรณ์กายภาพบำบัด
- ๖.๒.๒.๒๒ การยศาสตร์ (Ergonomics)
- ๖.๒.๒.๒๓ กายภาพบำบัดในระบบกล้ามเนื้อและโครงร่าง
(Musculoskeletal Physical Therapy)
- ๖.๒.๒.๒๔ กายภาพบำบัดในระบบประสาท
(Neurological Physical Therapy)
- ๖.๒.๒.๒๕ กายภาพบำบัดในระบบไหลเวียนเลือดและการหายใจ
(Respiratory and Cardiopulmonary Physical Therapy)

- ๖.๒.๒.๒๖ กายภาพบำบัดทางพัฒนาการการเคลื่อนไหวและภาวะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในเด็ก (Pediatric Physical Therapy)
- ๖.๒.๒.๒๗ กายภาพบำบัดผู้สูงอายุ (Geriatric Physical Therapy)
- ๖.๒.๒.๒๘ กายภาพบำบัดสุขภาพสตรี (Women's Health Physical Therapy)
- ๖.๒.๒.๒๙ กายภาพบำบัดชุมชน (Community Physical Therapy)
- ๖.๒.๒.๓๐ กายภาพบำบัดทางการกีฬา (Sport Physical Therapy)
- ๖.๒.๒.๓๑ กายภาพบำบัดในภาวะเฉพาะ (Physical Therapy in Specific Conditions)
เช่น แผลไฟไหม้ แผลน้ำร้อนลวก มะเร็ง ไตวายเรื้อรัง เป็นต้น
- ๖.๒.๓ กลุ่มวิชาความรู้เกี่ยวกับระบบบริการสุขภาพ การจัดการและการบริหารงานเบื้องต้นของระบบการบริการด้านกายภาพบำบัด กฎหมายและจรรยาบรรณ ได้แก่
  - ๖.๒.๓.๑ สุขภาวะและปัญหาสุขภาพของคนไทย (Well-being and Health Problems in Thais)
  - ๖.๒.๓.๒ ระบาดวิทยาพื้นฐาน (Basic Epidemiology)
  - ๖.๒.๓.๓ ระบบบริการสุขภาพและการควบคุมมาตรฐานการบริการในประเทศไทย (Health Service System and Accreditation in Thailand)
  - ๖.๒.๓.๔ เศรษฐศาสตร์สุขภาพเบื้องต้น (Fundamental Health Economics)
  - ๖.๒.๓.๕ หลักการบริหารงานเบื้องต้น (Fundamental Administration)
  - ๖.๒.๓.๖ การบริหารจัดการโครงการ (Project Management)
  - ๖.๒.๓.๗ การบริหารจัดการคลินิกกายภาพบำบัดหรือการเป็นผู้ประกอบการ (Physical Therapy Clinic Management or Entrepreneurships)
  - ๖.๒.๓.๘ หลักการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร (Interpersonal Relationship and Communication)
  - ๖.๒.๓.๙ การผลิตสื่อประกอบการแลกเปลี่ยนความรู้ (Media Production for Knowledge Sharing)
เช่น แผ่นภาพสไลด์ แผ่นพับ และโปสเตอร์ เป็นต้น
  - ๖.๒.๓.๑๐ กฎหมายวิชาชีพกายภาพบำบัด
  - ๖.๒.๓.๑๑ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด (Physical Therapy Act and Laws Associated to Practices)
  - ๖.๒.๓.๑๒ กฎหมายสถานพยาบาล (Health Facility Act)
  - ๖.๒.๓.๑๓ จรรยาบรรณวิชาชีพ (Professional Ethics)
  - ๖.๒.๓.๑๔ กฎหมายสุขภาพแห่งชาติ (National Health Act)
  - ๖.๒.๓.๑๕ คำประกาศสิทธิผู้ป่วย (Declaration of Patient's Rights)

๖.๒.๔ กลุ่มวิชาความรู้เกี่ยวกับการวิจัยและการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ
ได้แก่

- ๖.๒.๔.๑ ระเบียบวิธีการวิจัย (Research Methodology)
- ๖.๒.๔.๒ จริยธรรมการวิจัย (Research Ethics)
- ๖.๒.๔.๓ การสืบค้น ประเมิน และเลือกใช้ข้อมูลอย่างเป็นระบบ (Systematic Searching, Appraisal and Selection of Information)
- ๖.๒.๔.๔ สถิติพื้นฐาน (Fundamental Statistics)

๖.๓ หมวดวิชาเลือกเสรี ได้แก่ วิชาที่สถาบันการศึกษาเปิดสอนในหลักสูตร และให้นักศึกษาเลือกเรียนได้ตามความสนใจ ซึ่งอาจมีเนื้อหาหรือสาระวิชาเกี่ยวกับความรู้เฉพาะด้านวิชาชีพ ภายภาพบำบัดก็ได้ เช่น ภายภาพบำบัดในผู้ป่วยระยะสุดท้าย (Physical Therapy in Palliative care) ภายภาพบำบัดในผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของระบบเวสติบูลาร์ (Physical Therapy in Vestibular Disorders) ภายภาพบำบัดสำหรับความงาม (Aesthetic Physical Therapy) เป็นต้น

ข้อ ๗ การจัดการศึกษาหรือการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร สถาบันการศึกษาจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามประกาศนี้

ข้อ ๘ การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร สถาบันการศึกษาต้องกำหนดให้มีเนื้อหาหรือสาระวิชาครอบคลุมทั้งภาคทฤษฎี การเรียนในห้องปฏิบัติการและภาคปฏิบัติตามความจำเป็นและความเหมาะสมในแต่ละกลุ่มวิชา และสำหรับเนื้อหาหรือสาระวิชาที่สำคัญต้องจัดให้มีจำนวนชั่วโมงการเรียนการสอน ดังนี้

- ๘.๑ การวิเคราะห์การเคลื่อนไหวของมนุษย์ (Human Movement Analysis) ไม่ต่ำกว่า สิบชั่วโมง
- ๘.๒ กระบวนการคิดและตัดสินใจทางคลินิก (Clinical Reasoning Process) ไม่ต่ำกว่า สิบชั่วโมง
- ๘.๓ การตรวจประเมินและวินิจฉัยทางภายภาพบำบัด (Physical Therapy Evaluation and Diagnosis) ไม่ต่ำกว่าหกสิบชั่วโมง
- ๘.๔ การรักษาด้วยการออกกำลังกาย (Therapeutic Exercise) ไม่ต่ำกว่าหกสิบชั่วโมง
- ๘.๕ การขยับ ดัด ดึง ข้อต่อ (Joint Mobilization and Manipulation) ไม่ต่ำกว่า สิบห้าชั่วโมง
- ๘.๖ เทคนิคการเคลื่อนย้ายและการฝึกเดิน (Transfer Techniques and Ambulation) ไม่ต่ำกว่าสามสิบชั่วโมง
- ๘.๗ การรักษาด้วยเครื่องมือหรืออุปกรณ์ภายภาพบำบัดตามกฎหมายวิชาชีพ ภายภาพบำบัด ไม่ต่ำกว่าหกสิบชั่วโมง
- ๘.๘ ภายภาพบำบัดในระบบกล้ามเนื้อและโครงร่าง (Musculoskeletal Physical Therapy) ไม่ต่ำกว่าเจ็ดสิบห้าชั่วโมง
- ๘.๙ ภายภาพบำบัดในระบบประสาท (Neurological Physical Therapy) ไม่ต่ำกว่า เจ็ดสิบห้าชั่วโมง
- ๘.๑๐ ภายภาพบำบัดในระบบการไหลเวียนเลือดและการหายใจ (Respiratory and Cardiopulmonary Physical Therapy) ไม่ต่ำกว่าเจ็ดสิบห้าชั่วโมง
- ๘.๑๑ ภายภาพบำบัดทางพัฒนาการการเคลื่อนไหวและภาวะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในเด็ก (Pediatric Physical Therapy) ไม่ต่ำกว่าหกสิบชั่วโมง

๘.๑๒ การช่วยฟื้นคืนชีพ (Resuscitation) ไม่ต่ำกว่าสามชั่วโมง

ข้อ ๙ อาจารย์กายภาพบำบัดประจำหลักสูตร ต้องมีจำนวนและคุณสมบัติตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี ตลอดจนประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา และประกาศสภากายภาพบำบัด เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานการรับรองสถาบันการศึกษาระดับปริญญาวิชาชีพกายภาพบำบัด

ข้อ ๑๐ คุณสมบัติผู้เข้ารับการศึกษและการเทียบโอนผลการเรียนรู้

๑๐.๑ คุณสมบัติผู้เข้ารับการศึกษ

๑๐.๑.๑ สำเร็จการศึกษไม่ต่ำกว่าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

๑๐.๑.๒ มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่เจ็บป่วยหรือเป็นโรคติดต่อร้ายแรง หรือมีความผิดปกติที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษา

๑๐.๑.๓ มีความรู้พื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์

๑๐.๑.๔ มีคุณสมบัติอื่น ๆ ตามที่สถาบันการศึกษากำหนด

๑๐.๒ การเทียบโอนผลการเรียนรู้ ให้เทียบโอนได้เฉพาะหลักสูตรที่ได้รับการเผยแพร่โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแล้ว และหากเป็นนักศึกษาต่างคณะหรือต่างสาขาในประเทศไทย จะต้องผ่านการประเมินเจตคติต่อวิชาชีพ และรายละเอียดอื่น ๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของแต่ละสถาบันการศึกษา กรณีเป็นสถาบันการศึกษาต่างประเทศ ต้องเป็นสถาบันที่ได้รับการรับรองจากองค์กรที่มีหน้าที่ตามกฎหมายของแต่ละประเทศ หรือใช้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาของประเทศนั้น ๆ ตามที่สภากายภาพบำบัดประกาศกำหนด

ข้อ ๑๑ ในแต่ละภาคการศึกษา ต้องกำหนดให้มีการลงทะเบียนเรียนไม่น้อยกว่าเก้านหน่วยกิตและไม่เกินยี่สิบสองหน่วยกิต

การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนให้มีการลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกินเก้านหน่วยกิต

การลงทะเบียนเรียนอาจกำหนดจำนวนหน่วยกิตที่แตกต่างไปจากวรรคหนึ่งและวรรคสองก็ได้ แต่ต้องได้รับการอนุมัติจากสถาบันการศึกษาย่างถูกต้อง โดยไม่มีผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษา

ข้อ ๑๒ ระยะเวลาการศึกษา ต้องไม่น้อยกว่าแปดภาคการศึกษาปกติหรือสี่ปีการศึกษา และไม่เกินสิบหกภาคการศึกษาปกติ หรือแปดปีการศึกษา

ข้อ ๑๓ การจัดการศึกษาต้องกำหนดให้มีภาคทฤษฎี การเรียนในห้องปฏิบัติการ และภาคปฏิบัติ ไม่เกินวันละแปดชั่วโมง รวมถึงต้องจัดเวลาให้ผู้เข้ารับการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตามเกณฑ์การคิดเวลาศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

การฝึกปฏิบัติงานทางคลินิกกายภาพบำบัดหรือการฝึกปฏิบัติงานทางวิชาชีพกายภาพบำบัด ในสถานการณ์จริง ให้มีจำนวนชั่วโมงฝึกปฏิบัติงานในแต่ละรายวิชาครบถ้วนตามหน่วยกิตที่ระบุไว้ในหลักสูตร โดยระบุแผนการการฝึกปฏิบัติงานทางคลินิกกายภาพบำบัดหรือการฝึกปฏิบัติงานในสถานการณ์จริงทุกรายวิชา ตามเวลาที่กำหนดไว้ล่วงหน้าอย่างชัดเจน

ข้อ ๑๔ หลักสูตรต้องกำหนดการคิดหน่วยกิตให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี ตลอดจนประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา

ข้อ ๑๕ รายวิชาที่นับหน่วยกิตไว้ในหมวดวิชาใดหรือกลุ่มวิชาใดแล้ว จะนำหน่วยกิตของรายวิชานั้นมานับในหมวดวิชาอื่นหรือกลุ่มวิชาอื่นอีกไม่ได้

ข้อ ๑๖ ผู้ที่จะสำเร็จการศึกษาต้องศึกษาครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดในแผนการศึกษาของหลักสูตร และต้องได้แต่ไม่ต่ำกว่าระดับ ๒.๐๐ ทุกรายวิชาในกลุ่มวิชาความรู้เฉพาะด้านวิชาชีพกายภาพบำบัด

และคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐ จากระบบสี่แต้มระดับคะแนน การสำเร็จการศึกษา จะกำหนดให้ใช้ระบบการวัดผลที่แตกต่างจากนี้ก็ได้แต่ต้องกำหนดให้มีค่าที่เทียบเคียงกันได้

ข้อ ๑๗ การตรวจประเมินความพร้อมและการพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตร ให้ใช้แบบประเมิน หลักสูตรตลอดจนหลักเกณฑ์และวิธีการต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ท้ายประกาศนี้

ข้อ ๑๘ ให้นำเกณฑ์มาตรฐานนี้ ไปใช้สำหรับสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในต่างประเทศซึ่งเป็น เจ้าของหลักสูตรระดับปริญญาวิชาชีพกายภาพบำบัด โดยอนุโลม

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๗ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๘

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานดา ชัยภิญโญ)

นายกสภากายภาพบำบัด

หลักเกณฑ์ วิธีการประเมินความพร้อมและการพิจารณาให้ความเห็นชอบ หลักสูตรระดับปริญญาวิชาชีพกายภาพบำบัด

ข้อ ๑ ให้คณะอนุกรรมการประเมินสถาบันและหลักสูตรกายภาพบำบัดใช้แบบประเมินท้ายภาคผนวกนี้ ในการรวบรวมข้อมูลและตรวจประเมินหลักสูตรระดับปริญญาวิชาชีพกายภาพบำบัดของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ซึ่งเปิดดำเนินการจัดการเรียนการสอน เพื่อประโยชน์ในการสมัครเป็นสมาชิกของสภากายภาพบำบัด

ข้อ ๒ ให้คณะอนุกรรมการประเมินสถาบันและหลักสูตรกายภาพบำบัดรวบรวมข้อมูลและตรวจประเมินหลักสูตรระดับปริญญาวิชาชีพกายภาพบำบัดของสถาบันการศึกษาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งแต่งตั้งจากคณะกรรมการการศึกษาวิชาชีพกายภาพบำบัด เมื่อรวบรวมข้อมูลและตรวจประเมินเสร็จสิ้นแล้ว ให้รายงานผลการตรวจประเมินพร้อมเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการการศึกษาวินิจฉัยวิชาชีพกายภาพบำบัด ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่การตรวจประเมินสิ้นสุดลง

ข้อ ๓ ให้คณะกรรมการการศึกษาวินิจฉัยวิชาชีพกายภาพบำบัดพิจารณาข้อมูลและรายงานผลการตรวจประเมินตามแบบประเมินท้ายภาคผนวกนี้

ให้คณะกรรมการการศึกษาวินิจฉัยวิชาชีพกายภาพบำบัดรายงานผลการพิจารณาและเสนอความเห็นต่อสภากายภาพบำบัดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คณะอนุกรรมการประเมินสถาบันและหลักสูตรกายภาพบำบัดรายงานผลการตรวจประเมิน

ข้อ ๔ ให้สภากายภาพบำบัดนำรายงานผลการตรวจประเมินและรายงานผลการพิจารณาหลักสูตรระดับปริญญาวิชาชีพกายภาพบำบัดของสถาบันการศึกษาที่ขอรับการประเมิน ตลอดจนความเห็นของคณะอนุกรรมการประเมินสถาบันและหลักสูตรกายภาพบำบัดและคณะกรรมการการศึกษาวินิจฉัยวิชาชีพกายภาพบำบัดมาใช้ประกอบการพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรระดับปริญญาวิชาชีพกายภาพบำบัด โดยจะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการการศึกษาวินิจฉัยวิชาชีพกายภาพบำบัดรายงานผลการพิจารณา

ข้อ ๕ หลักสูตรระดับปริญญาวิชาชีพกายภาพบำบัดของสถาบันการศึกษาที่จะได้รับความเห็นชอบจากสภากายภาพบำบัด จะต้องมียกเว้นมาตรฐานสำคัญครบทุกข้อตามแบบประเมินท้ายภาคผนวกนี้ และสภากายภาพบำบัดอาจมีมติให้ความเห็นชอบโดยมีกำหนดระยะเวลาไม่เกินห้าปี

กรณีที่ยกเว้นมาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาวิชาชีพกายภาพบำบัดของสถาบันการศึกษามีเกณฑ์มาตรฐานสำคัญไม่ครบถ้วนทุกข้อตามแบบประเมินท้ายภาคผนวกนี้ ผู้ยื่นคำขอความเห็นชอบหลักสูตรจะต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้มีเกณฑ์มาตรฐานสำคัญครบถ้วนทุกข้อตามแบบประเมินท้ายภาคผนวกนี้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการพิจารณาจากสภากายภาพบำบัด หากผู้ยื่นคำขอไม่สามารถปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาดังกล่าวได้ ให้สภากายภาพบำบัดยุติการพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตร และหากผู้ยื่นคำขอความเห็นชอบหลักสูตรยังคงมีความประสงค์ให้สภากายภาพบำบัดพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรดังกล่าว จะต้องดำเนินการเสมือนเป็นผู้ยื่นคำขอความเห็นชอบหลักสูตรปริญญาวิชาชีพกายภาพบำบัดใหม่ พร้อมชำระค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับสภากายภาพบำบัด ว่าด้วยการรับรองปริญญาในวิชาชีพกายภาพบำบัดของสถาบันต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการสมัครเป็นสมาชิก พ.ศ. ๒๕๕๖

ข้อ ๖ ให้คณะอนุกรรมการประเมินสถาบันและหลักสูตรกายภาพบำบัดมีหน้าที่ติดตามตรวจสอบหลักสูตรระดับปริญญาวิชาชีพกายภาพบำบัดของสถาบันการศึกษาที่สภากายภาพบำบัดให้ความเห็นชอบแล้ว และรายงานผลต่อคณะกรรมการการศึกษาวิชาชีพกายภาพบำบัดและสภากายภาพบำบัดภายในกรอบระยะเวลาและเงื่อนไขที่สภากายภาพบำบัดกำหนด

แบบประเมินสำหรับผู้ประเมิน
ในการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร

๑. หลักสูตร

เกณฑ์การประเมิน	รายละเอียดการประเมิน	ผลการประเมิน			
		มี		ไม่มี	แหล่งข้อมูลอ้างอิง
		ครบ	ไม่ครบ		
หลักสูตร	มีปรัชญาและวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่ชัดเจน				
จำนวนหน่วยกิต	หลักสูตรต้องมีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๒๐ หน่วยกิต				
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	มีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต				
	ประกอบด้วยกลุ่มวิชา ดังนี้ กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษาศาสตร์ และ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์				
หมวดวิชาเฉพาะ	มีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๘๔ หน่วยกิต				
	มีองค์ประกอบเป็นไปตาม มคอ.๑ มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขากายภาพบำบัดและความสามารถ ขั้นพื้นฐานของผู้ประกอบวิชาชีพ กายภาพบำบัด				
	มีจำนวนชั่วโมงฝึกปฏิบัติงานทาง คลินิกกายภาพบำบัด หรือการฝึก ปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง ไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ชั่วโมง				
หมวดวิชาเลือกเสรี	มีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต				
เนื้อหาหรือสาระวิชาที่สำคัญในหลักสูตร	การวิเคราะห์การเคลื่อนไหวของมนุษย์ (Human Movement Analysis) ไม่ต่ำกว่า ๑๐ ชั่วโมง				
	กระบวนการคิดและตัดสินใจทาง คลินิก (Clinical Reasoning Process) ไม่ต่ำกว่า ๑๐ ชั่วโมง				

เกณฑ์การประเมิน	รายละเอียดการประเมิน	ผลการประเมิน			
		มี		ไม่มี	แหล่งข้อมูลอ้างอิง
		ครบ	ไม่ครบ		
	การตรวจประเมินและวินิจฉัยทางกายภาพบำบัด (Physical Therapy Evaluation and Diagnosis) ไม่ต่ำกว่า ๖๐ ชั่วโมง				
	การรักษาด้วยการออกกำลังกาย (Therapeutic Exercise) ไม่ต่ำกว่า ๖๐ ชั่วโมง				
	การขยับ ดัด ดึง ข้อต่อ (Joint Mobilization and Manipulation) ไม่ต่ำกว่า ๔๕ ชั่วโมง				
	เทคนิคการเคลื่อนย้ายและการฝึกเดิน (Transfer Techniques and Ambulation) ไม่ต่ำกว่า ๓๐ ชั่วโมง				
	การรักษาด้วยเครื่องมือหรืออุปกรณ์กายภาพบำบัดตามกฎหมายวิชาชีพกายภาพบำบัด ไม่ต่ำกว่า ๖๐ ชั่วโมง				
	กายภาพบำบัดในระบบกล้ามเนื้อและโครงร่าง (Musculoskeletal Physical Therapy) ไม่ต่ำกว่า ๗๕ ชั่วโมง				
	กายภาพบำบัดในระบบประสาท (Neurological Physical Therapy) ไม่ต่ำกว่า ๗๕ ชั่วโมง				
	กายภาพบำบัดในระบบไหลเวียนเลือดและการหายใจ (Respiratory and Cardiopulmonary Physical Therapy) ไม่ต่ำกว่า ๗๕ ชั่วโมง				
	กายภาพบำบัดทางพัฒนาการ การเคลื่อนไหวและภาวะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในเด็ก (Pediatric Physical Therapy) ไม่ต่ำกว่า ๖๐ ชั่วโมง				
	การช่วยฟื้นคืนชีพ (Resuscitation) ไม่ต่ำกว่า ๓ ชั่วโมง				

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

จุดเด่น

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อควรพัฒนา

.....

.....

.....

.....

.....

แนวทางการพัฒนา

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

๒. อาจารย์กายภาพบำบัดประจำหลักสูตร

เกณฑ์การประเมิน	รายละเอียดการประเมิน	ผลการประเมิน			
		มี		ไม่มี	แหล่งข้อมูลอ้างอิง
		ครบ	ไม่ครบ		
จำนวน	ไม่น้อยกว่า ๕ คน (นับรวมผู้บริหารสถาบันการศึกษาได้) อาจารย์กายภาพบำบัดประจำหลักสูตรทุกคนต้องมีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด				
คุณวุฒิ	ปริญญาโทหรือปริญญาเอกทางด้านกายภาพบำบัดและมีประสบการณ์การสอนมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี ในสถาบันอุดมศึกษา				
	ปริญญาโทหรือปริญญาเอกสาขาอื่นและมีประสบการณ์การสอนมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปีในสถาบันอุดมศึกษา				
ประสบการณ์ปฏิบัติงานทางคลินิกหรือปฏิบัติงานในสถานการณจริง	มีประสบการณ์ปฏิบัติงานทางคลินิกหรือปฏิบัติงานในสถานการณจริงในสาขากายภาพบำบัดระบบกล้ามเนื้อและโครงร่าง หรือสาขากายภาพบำบัดระบบประสาทหรือสาขากายภาพบำบัดระบบการไหลเวียนเลือดและการหายใจหรือสาขากายภาพบำบัดทางพัฒนาการ การเคลื่อนไหวและภาวะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในเด็ก				

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

จุดเด่น

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อควรพัฒนา

.....
.....
.....
.....
.....

แนวทางการพัฒนา

.....
.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม

.....
.....
.....
.....
.....

๓. ผู้เข้ารับการศึกษาการเทียบโอนผลการเรียนรู้ การจัดการศึกษาและการสำเร็จการศึกษา

เกณฑ์การประเมิน	รายละเอียดการประเมิน	ผลการประเมิน			
		มี		ไม่มี	แหล่งข้อมูลอ้างอิง
		ครบ	ไม่ครบ		
คุณสมบัติผู้เข้ารับการศึกษา	สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า				
	มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่เจ็บป่วยหรือเป็นโรคติดต่อร้ายแรง หรือมีความผิดปกติที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษา				
	มีความรู้พื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์				
	มีคุณสมบัติอื่น ๆ ตามที่สถาบันการศึกษากำหนด				
การเทียบโอนผลการเรียนรู้	ให้เทียบโอนได้เฉพาะหลักสูตรที่ได้รับ การ เผย แพร ร์ โด ย สำ นั ก ง า น คณะกรรมการการอุดมศึกษาแล้ว				
	นักศึกษาต่างคณะหรือต่างสาขาในประเทศไทยจะต้องผ่านการประเมิน เจตคติต่อวิชาชีพและรายละเอียดอื่น ๆ ซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับของแต่ละสถาบันการศึกษา				
	นักศึกษาจากสถาบันการศึกษาต่างประเทศ ต้องเป็นผู้ศึกษาจากสถาบันที่ได้รับการรับรองจากองค์กรที่มีหน้าที่ตามกฎหมายของแต่ละประเทศหรือใช้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาของประเทศนั้น ๆ ตามที่สภากายภาพบำบัดประกาศกำหนด				
การลงทะเบียน	ภาคการศึกษาปกติ ไม่น้อยกว่า ๘ หน่วยกิตและไม่เกิน ๒๒ หน่วยกิต				
	ภาคการศึกษาฤดูร้อนไม่เกิน ๘ หน่วยกิต				

เกณฑ์การประเมิน	รายละเอียดการประเมิน	ผลการประเมิน			
		มี		ไม่มี	แหล่งข้อมูลอ้างอิง
		ครบ	ไม่ครบ		
ระยะเวลาการศึกษา	ไม่น้อยกว่า ๘ ภาคการศึกษาปกติหรือ ๔ ปีการศึกษา และไม่เกิน ๑๖ ภาคการศึกษาปกติหรือ ๘ ปีการศึกษา				
การจัดการศึกษา	มีจำนวนชั่วโมงเรียนภาคทฤษฎี การเรียนในห้องปฏิบัติการและภาคปฏิบัติไม่เกินวันละ ๘ ชั่วโมง				
การฝึกปฏิบัติงานทางคลินิก	มีจำนวนชั่วโมงฝึกปฏิบัติงานในแต่ละรายวิชาครบถ้วนตามหน่วยกิตที่ระบุไว้ในหลักสูตร				
กายภาพบำบัดหรือการฝึกปฏิบัติงานทางวิชาชีพกายภาพบำบัด	มีแผนการการฝึกปฏิบัติงานทางคลินิก กายภาพบำบัดหรือการฝึกปฏิบัติงาน ในสถานการณ์จริงทุกรายวิชา ตามเวลาที่กำหนดไว้ล่วงหน้าอย่างชัดเจน				
การสำเร็จการศึกษา	ต้องศึกษาครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดในแผนการศึกษาของหลักสูตร				
	ต้องได้แต้มไม่ต่ำกว่าระดับ ๒.๐๐ ทุกรายวิชาในกลุ่มวิชาความรู้เฉพาะด้านวิชาชีพกายภาพบำบัด				
	คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร ไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐ จากระบบ ๔ แต้ม ระดับคะแนน				

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

จุดเด่น

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อควรพัฒนา

.....

.....

.....

.....

.....

แนวทางการพัฒนา

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....